

Huvudman

Stiftelsen Agape Norrköping
jan.rosman@agape.se

Org. Nr 8190009996

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Johannesskolan Norrkpg Kr Sk belägen i Norrköpings kommun.

Beslutet i korthet

Skolinspektionens tillsyn av Johannesskolan Norrkpg Kr Sk (nedan Johannesskolan) visar att det finns brister i flera delar av verksamheten. Det handlar om brister som att undervisningen inte i tillräcklig utsträckning bedrivs av behöriga och legitimerade lärare. Det handlar också om att skolenheten bedriver fjärrundervisning i moderna språk spanska utan att beslut om detta har fattats för högst ett läsår åt gången och anmälts till Skolinspektionen. Det framkommer vidare brister i skolenhetens förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling. Eleverna på skolenheten har inte fått medverka i att upprätta, följa upp och se över planen mot kränkande behandling. Skolinspektionens tillsyn visar vidare att all personal på skolenheten inte anmäler när elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling.

Vidare handlar det om brister i att utreda när en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven har gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse. Skolinspektionen har också identifierat brister avseende betygssättningen på skolenheten när det gäller vem som beslutar om betyg om undervisande lärare inte är legitimerad eller inte är behörig i det ämne som läraren bedriver undervisning i.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stiftelsen Agape Norrköping att senast den **19 augusti 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande att undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, fjärrundervisning, förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling, utredning av ordningsstörande beteende samt betygssättning. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Stiftelsen Agape Norrköping inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Stiftelsen Agape Norrköping ska vidta följande åtgärder

Undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare

1. Se till att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt bedrivs av lärare som är legitimerade och behöriga för den undervisning de bedriver. Det gäller exempelvis ämnet engelska. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en förteckning över undervisande personal på skolenheten där det framgår lärarnas legitimation och behörigheter samt vilka ämnen och årskurser som lärarna bedriver undervisning i. Om någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga ska även lärarens erfarenhet och utbildning framgå. Huvudmannen ska även redogöra för skälen till att huvudmannen bedömt att en undantagsregel varit tillämplig för det fall en icke legitimerad eller obehörig lärare bedriver undervisning. Huvudmannen ska redogöra för vilka ansträngningar som vidtagits för att undervisningen i så stor utsträckning som möjligt ska bedrivas av lärare som har legitimation och behörighet för undervisningen de bedriver samt inkomma med eventuella rekryteringsannonser som publicerats i externa kanaler. (2 kap. 13 och 18 §§ skollagen)

Fjärrundervisning

2. Se till att huvudmannen, om fjärrundervisning fortsatt används, fattar beslut om att använda fjärrundervisning som gäller för högst ett läsår åt gången, samt anmäler sådana beslut till Skolinspektionen. Huvudmannen ska i samband med redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med uppgift om huruvida fjärrundervisning används i någon del av undervisningen på skolenheten samt med eventuella beslut om fjärrundervisning. (21 kap. 9 § skollagen, 5 a kap. 3, 5–6 §§ skolförordningen (2011:185) samt 3 och 7-8 §§ Statens skolinspektions föreskrifter [SKOLFS 2020:227] om anmälan att bedriva fjärrundervisning)

Förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt motverka kränkande behandling

3. Se till att skolenheten följer upp elevernas trygghet i skolmiljön, analyserar vilka hinder som finns för att eleverna ska vara trygga samt, utifrån uppföljningen och analysen beslutar om åtgärder för att undanröja dessa hinder. Uppföljningen och analysen ska bland annat omfatta personalens gemensamma arbetssätt och

förhållningssätt avseende trygghet samt arbetet med språkbruk. Arbetet ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Huvudmannen ska i samband med redovisning av vidtagna åtgärder inkomma med en redogörelse för uppföljningen, analysen och beslutade respektive dittills genomförda åtgärder. (4 kap. 3–4 §§ och 5 kap. 3 § skollagen)

4. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna vid skolenheten. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med en planering för hur elevernas fortsatta medverkan i arbetet med planen mot kränkande behandling ska gå till. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)
5. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 23 december 2025 klargöra för all skolpersonal skyldigheten att vid kännedom om att en elev kan anses ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § första stycket samt 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
6. Se till att skolpersonal, när de får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten, anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden den 9 december 2025 till och med den 14 augusti 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder även inkomma med fem kränkingsanmälningar om sådana har gjorts. Anmälningarna ska ges in i oidentifierade. (6 kap. 10 § skollagen)

Utredning av ordningsstörande beteende

7. Se till att saken utreds om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse. Rektorn ska dokumentera antalet elever som enligt skolans bedömning vid upprepade tillfällen stört ordningen, uppträtt olämpligt eller som gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse samt hur många utredningar gällande detta som rektorn startat under perioden den 9 december 2025 till och med den 14 augusti 2026. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. Huvudmannen ska i samband med

redovisningen av vidtagna åtgärder även inkomma med fyra utredningar om sådana har gjorts. (5 kap. 9–10 §§ skollagen)

Betygssättning

8. Se till att beslut om betyg, när undervisningen sker av en eller flera lärare som inte är legitimerade, fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Se vidare till att rektorn endast fattar beslut om betyg i de fall som skollagen och skolförordningen föreskriver. Rektorn ska dokumentera vilka lärare utan legitimation som ska besluta om betyg vårterminen 2026, samt vilken eller vilka lärare som ska besluta om betyg tillsammans med dem. Därtill ska huvudmannen inkomma med betygskataloger för vårterminen 2026. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 16 § skollagen, 6 kap. 3–6 §§ skolförordningen samt 4 och 7 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser garanterad undervisningstid i ämnet musik, extra studietid, särskilt stöd och förebyggande arbete för att skapa studiero.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (Dnr SI 2025:7103) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys hösten 2025 inlett en tillsyn av Johannesskolan belägen i Norrköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Johannesskolan följer gällande bestämmelser om att undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, garanterad undervisningstid i ämnet musik, extra studietid, fjärrundervisning, särskilt stöd, förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt motverka kränkande behandling, förebyggande arbete för att skapa studiero, utredning av ordningsstörande beteende samt betygssättning.

Skolinspektionen har genomfört ett oanmält besök på Johannesskolan den 1 oktober 2025, och har i samband med det genomfört

lektionsobservationer och övriga observationer av verksamheten. Därutöver har Skolinspektionen genomfört ett planerat besök den 7–8 oktober 2025. Under besöket genomfördes intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, elev- och klassrumsassistenter och rektorn. Ytterligare lektionsobservationer genomfördes den 7 oktober 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat separata beslut om anpassad studiegång samt det senaste läsårets annonser för rekrytering av behöriga och legitimerade lärare. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen lärarförteckning framgår att 9 av 25 lärare saknar lärarlegitimation samt att 17 av 25 lärare helt eller delvis saknar behörighet för den undervisning som de bedriver. Att lärare saknar lärarlegitimation eller behörighet gäller viss undervisning som bedrivs i ämnena bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott- och hälsa, matematik, moderna språk tyska, musik, de naturorienterande ämnena, de samhällsorienterande ämnena, slöjd och svenska. Av inkommen lärarförteckning framgår exempelvis att en lärare undervisar i ämnet engelska som läraren saknar behörighet för, trots att behörig lärare i ämnet finns att tillgå på skolan. I intervju uppger rektorn att det är möjligt att ändra befintliga lärares tjänstefördelning så att eleverna i större utsträckning får undervisning av en behörig lärare i ämnet engelska. Enligt rektorn har elevernas trygghet och kontinuiteten av att möta samma lärare gått före behörigheten i detta fall. I inkomna synpunkter på

tjänsteanteckningen och av kompletterande information från huvudmannen framgår att den lärare som är behörig i ämnet engelska har följt den klass hen är klasslärare för och därför undervisar i andra årskurser under innevarande läsår.

Rektorn uppger att hen vid medarbetarsamtal talar med icke legitimerade lärare om vidareutbildning för att erhålla lärarlegitimation. Av inkommen komplettering från huvudmannen och inkomna synpunkter på tjänsteanteckningen framgår att en icke legitimerad lärare utbildar sig för att bli legitimerad lärare, och att läraren inom ett år kommer att bli behörig i ämnena idrott och hälsa samt matematik. Det framgår även att en legitimerad lärare genomför kompletterande studier för att erhålla behörighet i ytterligare en årskurs i de samhällsorienterande ämnena.

Av inkommen komplettering från huvudmannen framgår att skolan inte har annonserat efter behöriga och legitimerade lärare under det senaste läsåret för samtliga ämnen och årskurser i vilka elever getts undervisning av obehöriga lärare under mer än ett års tid. Det gäller följande ämnen och årskurser: Slöjd i årskurs 3–5, 7 och 9 och bild i årskurs 1–6.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. (2 kap. 13 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven enligt 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen, får en annan lärare eller förskollärare bedriva undervisningen. En sådan lärare eller förskollärare ska 1. vara lämplig att bedriva undervisningen, och 2. i så stor utsträckning som möjligt ha en utbildning som motsvarar den utbildning som är behörighetsgivande.

En person som avses i stycket ovan får bedriva undervisning under högst ett år i sänder. Detta gäller dock inte om undervisningen avser

1. modersmål,
2. ett yrkesämne i a) gymnasieskolan, b) anpassade gymnasieskolan, c) kommunal vuxenutbildning på gymnasial nivå, eller d) kommunal vuxenutbildning som anpassad utbildning på gymnasial nivå, eller
3. individuella kurser eller orienteringskurser i kommunal vuxenutbildning. (2 kap. 18 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att elever har rätt till en undervisning av god kvalitet och undervisningen ska därför i första hand genomföras av lärare som har utbildning för den undervisning de bedriver. Vidare framgår

undantagssituationer som avser det fall att en lärare som har en utbildning som krävs för att bedriva undervisningen finns att tillgå, men att denna lärare är direkt olämplig att använda med hänsyn till eleverna. Det kan till exempel röra sig om missbruksproblem. Utan detta undantag skulle huvudmannen, om någon annan lärare eller förskollärare som har den utbildning som krävs inte finns att tillgå, inte ha möjlighet att byta ut den olämpliga läraren eller förskolläraren mot en vikarie som saknar sådan utbildning. Av kravet på särskilda skäl framgår att undantaget, liksom i dag, ska tillämpas restriktivt. (prop. 2019/10:165 s. 269 och 652)

Av förarbetena till skollagen framgår att en person som inte är legitimerad och behörig enligt 13 § ändå får bedriva undervisningen, under förutsättning att det inte finns någon i huvudmannens organisation som uppfyller kraven eller om det finns något särskilt skäl med hänsyn till eleverna eller barnen. Om det saknas en lärare eller förskollärare med legitimation och rätt behörighet inom organisationen kan huvudmannen alltså låta en annan lärare eller förskollärare utan legitimation och rätt behörighet bedriva undervisningen, under förutsättning att denna person har tillräcklig kompetens och är lämplig för det. Finns det ingen sådan person inom huvudmannens organisation bör huvudmannen göra ansträngningar för att rekrytera en legitimerad och behörig lärare eller förskollärare. Visar det sig sedan saknas sökande med legitimation och rätt behörighet får en annan lärare eller förskollärare tillfälligt bedriva undervisningen. (Prop. 2010/11:20, s. 84–85)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare gällande att en sådan lärare som avses i 2 kap. 18 § skollagen som huvudregel endast får bedriva undervisning ett år i sänder, att detta i normalfallet bör vara till terminens eller läsårets slut och att huvudmannen efter denna tid är skyldig att på nytt försöka finna en lärare som har en utbildning som är avsedd för undervisningen. (Prop. 2009/10:165, s. 653)

I förarbetena till skollagen betonas att läraren är den enskilt viktigaste faktorn för elevernas resultat. Studier visar att lärares ämnes- och didaktiska kompetens är avgörande för att eleverna ska nå goda resultat. Det är därför problematiskt att en stor del av undervisningen i det svenska skolväsendet bedrivs av personer som saknar utbildning för den undervisning de bedriver, helt eller delvis. Utöver de generella lärarkompetenserna ska lärare också ha en specifik kompetens för olika skolformer, verksamheter, årskurser och ämnen. Det är nödvändigt eftersom barn, ungdomar och vuxna i olika åldrar och på olika utbildningsnivåer kräver olika slag av undervisning. För att utbildningen och undervisningen ska hålla hög kvalitet ska huvudmännen använda lärares kompetens på rätt sätt i undervisningen. Rektorn som leder och samordnar det pedagogiska arbetet inom sitt verksamhetsområde, har ansvar för att planera verksamheten på ett sådant sätt att lärare och

förskollärare används för sådan undervisning som läraren eller förskolläraren har utbildning för. (prop. 2019/10:165 s. 261 f.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten brister i att erbjuda eleverna en undervisning som bedrivs av legitimerade och behöriga lärare. Tillsynen visar att organiseringen av utbildningen inte utgår från författningarnas krav på att undervisningen ska bedrivas av behöriga och legitimerade lärare. Tillsynen visar att eleverna skulle få undervisning av behöriga lärare i fler ämnen om undervisningen i större utsträckning organiserades utifrån lärarnas behörigheter. Detta gäller exempelvis ämnet engelska. De uppgifter som framkommit i utredningen gällande att hänsyn tagits till elevers trygghet och kontinuitet utgör enligt Skolinspektionens bedömning inte ett sådant särskilt skäl som avses i 2 kap. 18 § skollagen.

Vidare visar tillsynen att huvudmannen inte gjort tillräckliga ansträngningar för att hitta behöriga och legitimerade lärare på skolenheten, exempelvis i ämnena slöjd i årskurs 3–5, 7 och 9 samt bild i årskurs 1–6. Detta trots att undervisningen i dessa ämnen och årskurser under längre tid än ett år bedrivits av lärare som inte är behöriga i ämnena.

Fjärrundervisning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation inför tillsynen framgår att Johannesskolan anordnar fjärrundervisning i ämnet moderna språk spanska i årskurs 6–9. Av intervju med rektorn framgår att skolan bedrivit fjärrundervisning i ämnet moderna språk spanska under fyra års tid. Rektorn vet inte om huvudmannen har fattat ett beslut om att fjärrundervisning ska användas på skolan. Dock uppger rektorn att huvudmannen inte har anmält till Skolinspektionen att fjärrundervisning ska bedrivas på skolan. Detta bekräftas vid intern kontroll i Skolinspektionens ärenderegister.

Av inkomna synpunkter från huvudmannen gällande tjänsteanteckningen framgår att det i en protokollsanteckning från augusti 2022 finns information om fjärrundervisning och att en lärare i ämnet moderna språk spanska har anställts. Användandet av fjärrundervisning och anställning av läraren har skett i överenskommelse med huvudmannen. Vidare framgår att huvudmannen inte anmält ett beslut om att fjärrundervisning ska användas på skolenheten till Skolinspektionen på grund av att fjärrundervisningen utgör mindre än 25 procent av elevernas respektive skolenhetens undervisningstimmar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en huvudman som avser att använda fjärrundervisning i ett visst ämne, för extra studietid eller för integrerad samisk undervisning i grundskolan ska fatta ett beslut om det. Huvudmannen får besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången. (21 kap. 9 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att fjärrundervisning inte vid någon tidpunkt under ett läsår får användas för mer än 25 procent av elevens respektive skolenhetens undervisningstimmar i grundskolan. Statens skolinspektion får efter ansökan från en huvudman medge att fjärrundervisning får användas för mer än 25 procent av undervisningstimmarna vid en skolenhet. Ett sådant medgivande får lämnas för högst ett läsår åt gången och endast om det finns synnerliga skäl för det. (5 a kap. 3 § skolförordningen)

Av skolförordningen framgår vidare att huvudmannen ska dokumentera ett beslut om att använda fjärrundervisning. (5 a kap. 5 § skolförordningen)

Av skolförordningen framgår även att huvudmannen till Statens skolinspektion ska anmäla ett beslut om att använda fjärrundervisning. (5 a kap. 6 § skolförordningen)

I Statens skolinspektions föreskrifter om anmälan att bedriva fjärrundervisning framgår bland annat att anmälan ska vara egenhändigt undertecknad av huvudmannen eller behörig företrädare för huvudmannen, och att anmälan ska avse ett beslut om fjärrundervisning vid en viss skolenhet. Huvudmannen ska lämna en redogörelse för de uppgifter som efterfrågas i den blankett som finns på Statens skolinspektions webbplats. (3 och 7–8 §§ SKOLFS 2020:227)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller att fatta beslut om att använda fjärrundervisning samt vad gäller att beslutet ska anmälas till Skolinspektionen.

I tillsynen har det framkommit uppgifter om att det finns en protokollsanteckning från augusti 2022 med information om fjärrundervisning och att en lärare i ämnet moderna språk spanska har anställts. Såvitt framgår av tillsynen har det efter denna protokollsanteckning inte fattats något beslut om att bedriva fjärrundervisning, vilket är en brist. Enligt skollagen får huvudmannen besluta om att använda fjärrundervisning för högst ett läsår åt gången.

Vidare framgår av tillsynen att huvudmannen inte anmält sitt beslut om att fjärrundervisning ska användas på skolenheten till Skolinspektionen, vilket

är ytterligare en brist. Ett beslut om att använda fjärrundervisning ska anmälas till Skolinspektionen oavsett i vilken omfattning fjärrundervisning används. En huvudman har därutöver möjlighet att ansöka till Skolinspektionen om att använda fjärrundervisning för mer än 25 procent av undervisningstimmar vid en skolenhet.

Förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Tryggheten på skolan

Av intervjuer med elever framgår att det varierar huruvida elever känner sig trygga på skolan eller inte. Elever i mellanstadiet uppger att de sedan starten av höstterminen 2025 känner sig trygga på skolan, och att det beror på att flera elever som under föregående läsår bråkade och störde på rasterna inte längre går kvar på skolan. Elever i högstadiet uppger att de ibland känner sig otrygga på skolan. Elever uppger att elever ofta skriker eller uttrycker svordomar till varandra, och det har varit så på skolan över tid. Enligt elever säger inte alltid lärare till när elever uttrycker ett hårt språkbruk.

Vidare framgår av intervjuer med elever i mellan- och högstadiet att kränkningar förekommer på skolan. Enligt elever i mellanstadiet förekommer kränkningar på skolan dagligen eller åtminstone flera gånger i veckan. Elever uppger att det finns kompisgäng på skolan som betar sig tufft gentemot varandra. Enligt elever i högstadiet sker kränkningar på skolan varje dag. Både elever i mellan- och högstadiet uppger att det även förekommer att elever utsätts för kränkande behandling av personal på skolan. Elever i mellanstadiet uppger att det inte är någon idé att prata med vuxna på skolan när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling då ingenting händer efter att de har sagt till. Elever i högstadiet uppger att vuxna kan säga till när kränkningar sker mellan elever, men att kränkningarna trots det fortgår.

Av intervju med elevhälsan framgår att det finns specifika elever på skolan som inte känner sig trygga, men att det generellt inte är ett stort problem på skolan. Dock uppger elevhälsan att skolan identifierat elevernas språkbruk och respekt gentemot vuxna som områden vilka skolan behöver arbeta vidare med. Enligt elevhälsan har eleverna i högstadiet ett hårt språkbruk, och eleverna har blivit vana att prata med varandra på ett sådant sätt. Att elever i högstadiet har ett hårt språkbruk bekräftas också av intervjuer med elev- och klassrumsassistenter och rektorn. Enligt elev- och klassrumsassistenter är det vanligt förekommande att elever i högstadiet uttrycker fula ord till varandra. Rektorn uppger att många elever börjar på

Johannesskolan under terminens gång i högstadiet då det inte har fungerat på deras tidigare skolor. Enligt rektorn kan eleverna uttrycka exempelvis att de ska döda varandra. Rektorn uppger att eleverna uttrycker sådana saker på skoj men enligt rektorn är det oacceptabelt. Enligt rektorn vet inte alltid eleverna vad som är ett lämpligt beteende.

I intervju med lärare uppges att eleverna är trygga på skolan, och att elever säger att de är trygga under utvecklingssamtal. Lärare uppger att elever i högstadiet är trygga i korridorerna på skolan och att det alltid finns mycket personal som rör sig överallt på skolan. Enligt lärare arbetar personalen mycket med att skapa relation till eleverna, och för att eleverna ska känna att de alltid har någon vuxen som de kan vända sig till. Lärare uppger att de inte hör att elever använder ett hårt språkbruk när vuxna går förbi i korridorer, men att de har hört att elever kan uttrycka exempelvis nedlåtande kommentarer med sexuella anspelningar mot andra elever.

Vidare framgår av intervju med elev- och klassrumsassistenter att det förekommer situationer som skapar otrygghet på fritiden eller sociala medier och som påverkar eleverna även i skolan.

Rektorn uppger i intervju att elever svarat lågt på frågor kopplat till trygghet i enkäter. Dock uppger rektorn att det inte framkommit i exempelvis elevråd att elever skulle vara rädda för andra elever. Rektorn uppger att eleverna i lågstadiet är trygga med varandra medan det i mellanstadiet förekommer incidenter under rasterna mellan elever där samma elever ofta är inblandade. Enligt rektorn är det framför allt en klass i mellanstadiet som är mer livlig, men inte otrygg. Av intervju med elev- och klassrumsassistenter framgår att småbråk och tjafs förekommer i mellanstadiet.

Vidare uppger rektorn att relationen mellan elever och lärare i högstadiet inte är helt fungerande. Av inkomna synpunkter på tjänsteanteckningen framgår att rektorn med detta menar att det finns olika synsätt och förmåga hos lärarna avseende på vilket sätt personalen kan skapa förtroendefulla och goda relationer med eleverna, hur disciplinära åtgärder ska brukas eller hur konsekvenstrappan ska tillämpas.

Skolinspektionens utredare noterade vid lektionsobservationer att elever skriker rakt ut, kallar varandra för skällsord, uttrycker svordomar mot varandra och är fysiskt hårdhänta mot varandra genom att exempelvis boxas.

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan följer upp elevernas upplevelse av trygghet genom att eleverna får besvara Skolinspektionens skolenkät och skolans egen trygghetsenkät. Rektorn uppger att skolans kurator också genomför trivselsamtal med elever utifrån

behov, exempelvis om det är stökigt i någon specifik klass. Dock uppger rektorn att trivselsamtal inte har genomförts under höstterminen 2025. Däremot sker samtal om tryggheten på skolan under bland annat elevhälsoteamsmöten, samtal i skolledningen och vid diskussioner som genomförs under arbetslagsträffar.

I intervju med elevhälsan uppges att skolan skulle ha genomfört en egen trygghetsenkät med frågor om trygghet och studiero under vårterminen 2025 men att det inte gjorts. Enligt elevhälsan följer skolan i övrigt upp elevernas upplevelse av trygghet genom att kuratorn genomför trivselsamtal och kuratorssamtal med enskilda elever. Vidare framgår av intervjuer med elevhälsan och rektorn att skolan inte har ställt frågor till eleverna om huruvida det finns otrygga platser på skolan.

Av skolans systematiska kvalitetsrapport för läsåret 2024/25 framgår att eleverna i årskurs 5 och 8 fick besvara Skolinspektionens skolenkät under vårterminen 2025. Av skolans systematiska kvalitetsrapport framgår vidare att skolan planerar att framöver göra skolenkäten för samtliga elever i årskurs 4–9 årligen.

Av skolans systematiska kvalitetsrapport för läsåret 2024/25 framgår följande om elevernas upplevelse av trygghet: "Resultatet i enkäten visar på förbättringar inom områdena bemötande och till viss del trygghet även om tryggheten sjunkit något i årskurs 5 och 8. Utifrån detta behöver skolan fortsätta arbeta mot kränkande behandling i skolan."

Av intervju med lärare framgår att skolans biträdande rektor har redogjort för resultatet av enkäterna. Enligt lärare har detta diskuterats i arbetslagen och resultatet av diskussionerna har sedan skickats vidare till rektorn och biträdande rektor. Lärare uppger att resultatet av elevernas upplevelse av trygghet bland annat har visat att eleverna i högstadiet inte upplevt att det finns något att göra på rasterna, varför skolan öppnat upp ett uppehållsrum för eleverna och köpt in spel. Vidare uppger lärare att de i analysen av enkätsvaren tagit reda på om det finns platser på skolgården där det ofta uppstår incidenter för att veta var rastvärdarna ska befinna sig.

I intervju med elevhälsan framgår dock att elevhälsan är av uppfattningen att det inte genomförts någon uppföljning eller analys av den skolenkät som eleverna fick besvara under vårterminen 2025. Vidare uppger elevhälsan att det inte finns några specifika hinder för att eleverna ska vara trygga på skolan. Däremot uppger elevhälsan att elever på skolan känner sig mer eller mindre trygga med vissa specifika lärare på skolan. Elevhälsan uppger vidare att elever upplever det som otryggt när andra elever har ett impulsivt beteende, skriker eller uppvisar ett ordningsstörande beteende såväl på raster som i klassrummet.

Rektorn uppger i intervju att skolan inte i tillräcklig utsträckning har följt upp och analyserat resultatet av elevernas upplevelse av tryggheten på skolan. Enligt rektorn behöver skolan ta reda på hur eleverna upplever tryggheten på skolan, och ställa frågor om vad som gör eleverna otrygga innan de analyserar vad resultaten beror på. Enligt rektorn har detta resulterat i att skolan inte helt har identifierat de hinder som finns för att eleverna ska vara trygga på skolan. I inkomna synpunkter från huvudmannen på tjänsteanteckningen uppges att rektorn i detta avseende menar att så länge det finns ett oönskat beteende på skolan behöver det vidtas åtgärder och ett arbete för att förbättra situationen.

Rektorn uppger att alla incidenter som sker på skolan påverkar elevernas upplevelse av trygghet. Enligt rektorn ses det som ett hinder för trygghet att elever slår till eller knuffar varandra och tar saker från varandra. Enligt rektorn är det oftast samma elever som exempelvis skojbråkar med varandra men de vuxna på skolan ser det inte som skojbråk. Genom inkomna incidentrapporter identifierar personal i praktiken om samma elever är inblandade i incidenterna, men enligt rektorn analyseras inte mönster av kränkande behandling på något annat sätt. Vidare uppger rektorn att elevernas språkbruk och jargong är ett hinder för elevernas trygghet på skolan.

I intervju med elever framkommer att det förekommer att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling av personal på skolan. Av intervjuer med elevhälsan, lärare och rektorn framgår att de har hört muntliga utsagor av elever om kränkningar som skett av personal. Dock uppger rektorn att hen inte mottagit några anmälningar där elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling av personal på skolan.

Av skolans planer mot kränkande behandling för läsåren 2024/25 och 2025/26, vilka skolan benämner som vänskapsplaner, framgår flera åtgärder som ska genomföras under det kommande läsåret, bland annat att skolan har upprättat rastvärdsscheman för samtliga årskurser för att minska konflikterna på rasterna.

Elever i mellanstadiet uppger i intervju att det sker konflikter och bråk mellan olika årskurser om fotbollsplanen. Vidare uppges att eleverna har uppdelade raster för att en årskurs i taget ska kunna nyttja fotbollsplanen men det följs inte av alla elever. Elever uppger att det brukar finnas en vuxen ute på rasterna men att de vuxna inte gör något om konflikter uppstår.

Lärare uppger i intervju att skolans rastvärdsschema följs. Dock beskriver elevhälsan i intervju att det ibland har saknats personal som inte varit på plats som de ska, och då har det blivit rörigt och stökigt i korridorerna, framför allt i högstadiet. Elevhälsan uppger att skolan behöver ta reda på orsakerna till att rastvärdsschemat inte alltid följs. Av inkomna synpunkter

på tjänsteanteckningen framgår att rektorns uppfattning är att rastvärdsschemat följs men att det vid enstaka tillfällen förekommit att en rastvärd inte har varit på plats på grund av att en vikarie inte har förstått sitt uppdrag eller att det har hänt något akut på någon annan plats.

Vidare framgår av skolans planer mot kränkande behandling för läsåren 2024/25 och 2025/26 att det i förskoleklassen och årskurs 1–9 arbetas med karaktärsmaterialet "See the good". Enligt elevhälsan arbetar skolan med värdegrund bland annat genom metoden "See the good" som framhäver elevernas positiva styrkor. Vidare uppger elevhälsan att skolan lyfter fram varje elevs karaktärsstyrka, och arbetar med karaktärsord som exempelvis kärlek, empati och förlåtelse.

Gällande språkbruk uppger elever i högstadiet att det har förekommit ett hårt språkbruk över tid på skolan, och att vuxna på skolan inte alltid säger till när elever uttrycker ett hårt språkbruk. Detta bekräftas av intervju med rektorn. Enligt rektorn finns det en viss uppgivenhet hos personalen på skolan kring elevernas språkbruk. Enligt rektorn arbetar skolan åtgärdande för att stävja elevernas språkbruk genom att informera vårdnadshavare. Dock uppger rektorn att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder när det kommer till elevernas språkbruk.

Av inkomna synpunkter på tjänsteanteckningen framgår att skolan under höstterminen 2025 genomfört flera åtgärder i enlighet med skolans plan mot kränkande behandling för att öka tryggheten i högstadiet. Bland annat framgår att arbetslagen i samråd med eleverna har påbörjat olika rastaktiviteter och planerat för caféverksamhet.

Vad gäller rektorns förutsättningar att bedriva ett förebyggande arbete för att skapa trygghet uppger rektorn att hen har fått tillräckliga förutsättningar av huvudmannen i detta arbete genom att det finns tillräckliga resurser. Dock uppger rektorn att elevhälsan inte tidigare har hunnit arbeta förebyggande för att skapa trygghet på skolan utan snarare har fått arbeta åtgärdande. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att både kuratorn och skolsköterskan har fått utökad arbetstid på skolan för att arbeta mer förebyggande. Enligt rektorn och elevhälsan behöver skolan införa ett trygghetsteam.

Plan mot kränkande behandling

Skolan har inför tillsynen inkommit med de tre senaste läsårens planer mot kränkande behandling. Av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan upprättar en plan mot kränkande behandling under höstterminen och att samma plan sedan utvärderas i slutet på vårterminen.

Av inkommen plan mot kränkande behandling för läsåret 2025/26 framgår vilka åtgärder som planeras att påbörjas eller genomföras under det

kommande året. Av planen för läsåret 2024/25 framgår en redogörelse för hur de planerade åtgärderna för läsåret 2024/25 har genomförts.

Av intervju med elever framgår att elever inte känner till skolans plan mot kränkande behandling. Enligt lärare och rektorn har eleverna inte varit delaktiga i arbetet med att upprätta, följa upp eller se över planen mot kränkande behandling. Enligt rektorn har åtgärderna i planen skapats utifrån vad personalen anser skapar trygghet och studiero.

Arbetet med att motverka kränkande behandling

Elever i högstadiet uppger att kränkningar mellan elever sker varje dag på skolan. Exempelvis uppger elever att elever kan utsättas för kränkande behandling utifrån etniskt ursprung eller att elever säger nedvärderande saker till varandra som att en elev är en apa, en hund eller att en elev gör hundljud mot en annan. Enligt elever sker också fysiska kränkningar där elever slår varandra på skämt. Elevhälsan uppger att förekomsten av kränkande behandling i högstadiet är en stor utmaning. Elevhälsan uppger att elever skojbråkar med varandra, och att bråken eskalerar och blir ett problem. Enligt elevhälsan förekommer också att elever exempelvis uttrycker rasistiska kommentarer utan att tänka på att det de säger kan uppfattas som kränkande för någon annan.

I intervjuer med lärare och rektorn uppges att kränkningar inte sker i någon högre utsträckning på skolan. Enligt lärare har enbart ett fåtal kränkningar skett under vårterminen och höstterminen 2025. Rektorn uppger att elever oftare använder ett hårt språkbruk med fula ord och svordomar än att det sker kränkande behandling.

Av intervju med elever i mellanstadiet framgår att de bevitnar kränkningar mellan elever dagligen, eller åtminstone flera gånger per vecka. Enligt elever finns det kompisgäng som beter sig väldigt hårt gentemot varandra. Elevhälsan uppger dock att det inte sker kränkningar så ofta i låg- och mellanstadiet.

Som framgått under avsnittet "förebyggande arbete för att skapa trygghet" uppger både elever i mellan- och högstadiet att det förekommer att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling av personal på skolan. Av intervjuer med elevhälsan, lärare och rektorn framgår att de har hört muntliga utsagor av elever om kränkningar som skett av personal.

I intervju med elever uppges att de flesta vuxna som uppmärksammar situationer när en elev blir utsatt för kränkande behandling agerar och avbryter dem. Dock förekommer det enligt elever att de vuxna tittar bort vid konfliktfyllda situationer mellan elever. I intervju med elevhälsan uppges att elever har berättat att de inte upplever att personal alltid agerar vid kränkande behandling eller ser när kränkande behandling förekommer. Enligt elevhälsan förekommer att personal drar sig för att ta tag i konflikter

och kontakta vårdnadshavare. Dock framgår av inkomna synpunkter på tjänsteanteckningen att elevhälsan inte själva anser att personal på skolan underlåter att agera vid kränkande behandling utan snarare att det handlar om elevernas upplevelse att lärare inte alltid ser och hör det som eleverna upplever. Vidare framgår av inkomna synpunkter på tjänsteanteckningen att elevhälsan uppfattar att lärarna kan bedöma allvarlighetsgraden olika när det gäller situationer som uppstår och elevernas beteende. Dock uppger lärare och elev- och klassrumsassistenter i intervjuer att personal agerar när en elev utsätts för kränkande behandling. Lärare uppger att de vuxna agerar och pratar med inblandade elever för att sedan ta en kontakt med vårdnadshavare.

Av inkommen dokumentation inför tillsynen framgår att det har gjorts en anmälan om kränkande behandling till rektorn de senaste 12 månaderna. Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att det inte görs en anmälan om kränkande behandling varje gång en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Enligt lärare görs inte en anmälan om kränkande behandling om kränkningen inte var menad som en kränkning. Enligt lärare gör de en anmälan om kränkande behandling i det fall att kränkningar fortgår trots att personalen har pratat med inblandade elever och vårdnadshavare. Elevhälsan uppger att det görs en anmälan om kränkande behandling om en elev exempelvis återkommande uttrycker rasistiska kommentarer till en annan elev, dock inte om en elev kastar ur sig fula saker mot en annan elev, uttrycker sig nedsättande mot en annan elev eller puttar till en annan elev vid enstaka tillfälle. Rektorn uppger att det förekommer att personalen frågar vårdnadshavare om skolan ska gå vidare och göra en anmälan om kränkande behandling, och om vårdnadshavare säger nej så görs ingen sådan anmälan. Vidare uppger rektorn att hen inte mottagit några anmälningar gällande att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling av personal.

Elevhälsan uppger att det har gjorts cirka 30 incidentrapporter, där flera av dessa innehåller uppgifter om kränkande behandling. Dock uppger elevhälsan att dessa incidentrapporter inte är representativa för de kränkningar som sker på skolan.

Enligt lärare finns det en samsyn på skolan för hur personal ska arbeta för att motverka kränkande behandling. Enligt elev- och klassrumsassistenter saknas en tydlig rutin på skolan för hur personal ska arbeta när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling. Enligt elevhälsan och rektorn är det svårt att dra gränsen för vad som ska klassas som en kränkning. Rektorn uppger att skolan i planen mot kränkande behandling har definierat vad som är en kränkning, dock är rektorns bild att skolan behöver diskutera vad som är en kränkning och definitionen av kränkande behandling ytterligare för att öka samsynen på skolan. Enligt rektorn är det

i praktiken en bedömningsfråga där de vuxna bedömer huruvida en elev har blivit utsatt för kränkande behandling eller inte.

Rättslig reglering

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Av skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn är ansvarig för att ett sådant kvalitetsarbete genomförs. (4 kap. 4 § skollagen)

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet (5 kap. 3 § skollagen).

Av förarbetena till skollagen framgår att det är huvudmannen som ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet och studiero. I detta ingår att huvudmannen ska se till att rektorn har de förutsättningar som behövs för att bedriva ett sådant arbete. Huvudmannen måste bland annat se till att rektorn har de resurser som krävs för att trygghet och studiero ska kunna tillförsäkras alla elever. Vidare ska huvudmannen se till att den personal som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för ges möjligheter till kompetensutveckling och att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet. Ett förebyggande arbete innebär bland annat att skolor och huvudmän följer upp elevernas såväl trygghet som studiero. Det innebär även att skolor och huvudmän analyserar vilka hinder som finns för att elever ska vara trygga och ha studiero och aktivt verkar för att dessa hinder undanröjs. (prop. 2021/22:160 s. 229)

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att ett arbete för trygghet är närmare sammankopplat med hur skolan ser till att förebygga och motverka kränkningar och att det finns ett främjande arbete med normer och värden. Det är viktigt att arbetet med detta sker på ett skolövergripande sätt och att skolans personal har ett gemensamt förhållningssätt. Som framgår av avsnitt 4 i propositionen är det också

viktigt att arbetet med detta inte bedrivs avskilt från undervisningen och utan tillräcklig koppling till elevers vardag. Det gäller således att se till att elever är trygga både i undervisningen och under övriga delar av skoldagen. (prop. 2021/22:160 s. 41)

Det framgår även att ett förebyggande arbete för trygghet innebär att skolan identifierar och undanröjer hinder i syfte att se till att eleverna är trygga under hela sin skoldag och därigenom har goda möjligheter till utveckling och lärande. Betydelsefulla delar i det förebyggande arbetet är hur skolan arbetar med normer och värden, inklusive jämställdhet, bland annat genom att främja de mänskliga rättigheterna och aktivt motverka alla former av kränkande behandling. Utifrån en uppföljning och analys av vilka behov som finns i verksamheten kan både mer generella och särskilt riktade åtgärder behöva vidtas (prop. 2021/22:160 s. 46).

Av förarbetena till skollagen framgår vidare att det förebyggande arbetet behöver inriktas mot bland annat problem kopplade till sexuella trakasserier, till exempel genom att synliggöra bakomliggande normer och förhållningssätt och konsekvent markera mot beteenden som inte är acceptabla. Det är viktigt att all personal har ett gemensamt förhållningsätt som ger eleverna förutsägbarhet i deras vardag samt att eleverna kan lita på att alla vuxna i skolan agerar vid olika former av kränkningar. (prop. 2021/22:160 s. 47.)

Plan mot kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

Av förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Arbetet med att motverka kränkande behandling

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt skollagen har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som

huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § första stycket skollagen)

Av skollagen framgår att personalen får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero. Detta innefattar en befogenhet att ingripa fysiskt för att avvärja våld, kränkningar eller andra ordningsstörningar. En åtgärd enligt första stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter. (5 kap. 6 § första och andra stycket skollagen)

Av skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i skollagens kapitel om åtgärder mot kränkande behandling, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget (6 kap. 5 § skollagen).

Vidare framgår av skollagen att huvudmannen eller personalen inte får utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling. (6 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Enligt läroplanen ska alla som arbetar i skolan aktivt motverka diskriminering och kränkande behandling av individer och grupper. (Lgr 22, avsnitt 2.1)

Skolinspektionens bedömning

Förebyggande arbete för att skapa trygghet

Skolinspektionen bedömer att huvudmannen brister i att säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet.

Av intervjuer med elever och elevhälsan framgår att det finns elever som upplever sig otrygga på skolan. Tillsynen visar dessutom att det förekommer ett hårt språkbruk mellan elever i framför allt högstadiet och att elever på skolenheten upplevs bli utsatta för kränkande behandling av såväl andra elever som av personal på skolan.

Ett förebyggande arbete innefattar att följa upp och kartlägga nuläget, analysera behov som finns i verksamheten och att identifiera hinder som finns för att elever ska tillförsäkras trygghet samt genomföra åtgärder för att undanröja sådana hinder.

Av tillsynen framgår att verksamheten till viss del följer upp och analyserar resultatet av elevernas upplevelse av trygghet genom dels Skolinspektionens skolenkät, dels i olika forum där personalen deltar. Enligt uppgift från rektorn följs elevernas upplevelse av trygghet därutöver upp genom skolenhetens egen trygghetsenkät. Detta motsägs dock av elevhälsan som i intervju uppger att en egen enkät gällande elevernas upplevelse av trygghet och studiero skulle ha genomförts under vårterminen 2025 men att detta inte gjordes. I den systematiska kvalitetsrapporten för läsåret 2024/25 anges att skolan planerar att framöver genomföra enkäter för fler elever årligen. Såvitt framgått i tillsynen har detta dock inte genomförts hittills. Vidare uppger rektorn i intervju att skolan inte i tillräcklig utsträckning har följt upp och analyserat elevernas upplevelse av trygghet. Enligt rektorn har skolan inte tagit reda på hur eleverna upplever tryggheten på skolan innan personalen har påbörjat en analys för att ta reda på vad resultatet står för. Detta har enligt rektorn resulterat i att skolan inte helt har lyckats identifiera vilka hinder som finns för att eleverna ska vara trygga på skolan.

Skolinspektionen bedömer mot bakgrund av vad som nu framkommit att det finns brister vad gäller att följa upp elevernas upplevelse av trygghet. Skolenheten behöver, utöver Skolinspektionens enkät, regelbundet följa upp alla elevers trygghet på skolan utifrån de specifika förutsättningar som föreligger på den egna skolenheten. I och med att det finns variationer i den upplevda tryggheten mellan årskurser och stadier på skolenheten är det viktigt att genom uppföljning identifiera sådana skillnader.

Att elevernas upplevelse av trygghet följs upp är en förutsättning för att kunna identifiera de hinder som finns för att tillförsäkra eleverna trygghet, och utifrån detta bedöma vilka åtgärder som är relevanta för att förbättra tryggheten för eleverna.

Vidare framgår av tillsynen att elevernas språkbruk i framför allt högstadiet är ett identifierat hinder för att eleverna ska vara trygga på skolan. Eleverna uppger i intervju att det hårda språkbruket har pågått över tid på skolan, och att personal inte alltid säger till när elever uttrycker ett hårt språkbruk. I intervju med rektorn framgår att skolan vidtar vissa generella förebyggande åtgärder såsom värdegrundsarbetet "See the good" och arbetet med karaktärsord, samt vissa åtgärder för att förbättra språkbruket på skolan, som exempelvis att informera vårdnadshavare. Dock uppger rektorn att skolan behöver vidta ytterligare åtgärder för att stävja elevernas hårda språkbruk. Skolinspektionen bedömer att avsaknaden av en analys

av orsakerna till det identifierade problemet, till exempel avseende bakomliggande normer och förhållningssätt, riskerar att medföra att de åtgärder som vidtas inte får tillräcklig effekt. Skolinspektionen bedömer att avsaknaden av ett systematiskt arbete rörande elevernas upplevda otrygghet kopplat till språkbruk kan medföra att detta problem inte upphör och att eleverna därmed inte tillförsäkras en utbildning som präglas av trygghet.

I tillsynen har det därutöver framkommit uppgifter om otrygghet kopplat till att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling av personal på skolan samt att dessa uppgifter kommit till personals rektorns kännedom i form av muntliga utsagor från elever. Såvitt framgår i tillsynen har dock inte dessa omständigheter identifierats som ett hinder för att tillförsäkra eleverna på skolenheten trygghet. Skolinspektionen bedömer att huvudmannen behöver se till att uppgifterna om att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling av personal följs upp och att det utifrån uppföljningen analyseras vilka hinder som finns för att elever ska tillförsäkras trygghet.

Skolinspektionen bedömer sammantaget att det finns brister i det systematiska arbetet med att följa upp och kartlägga nuläget vad gäller trygghet på skolenheten, att utifrån uppföljningen analysera vilka behov som finns i verksamheten och att identifiera hinder som finns för att elever ska vara trygga samt genomföra åtgärder för att undanröja sådana hinder. Avsaknaden av denna typ av systematiska förebyggande arbete riskerar att medföra att de åtgärder som i dagsläget vidtas på skolan blir verkningslösa och ineffektiva.

Plan mot kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller att planen mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av elever. Att eleverna deltar i ett sådant arbete är viktigt, dels för att skapa en ökad förståelse för skolans arbete mot kränkande behandling, dels för att skolan ska kunna vidta adekvata åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen brutit mot bestämmelserna i 6 kap. 8 § skollagen gällande innehåll i planen mot kränkande behandling.

Arbetet med att motverka kränkande behandling

Skolinspektionen bedömer att det finns brister vad gäller personalens skyldighet att anmäla till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling.

Tillsynen visar att skolpersonal inte alltid anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig vara utsatt för kränkande behandling. Bland annat uppger lärare, elevhälsan och rektorn att en kränkingsanmälan enbart görs om det skett upprepade kränkningar. Enligt lärare görs en anmälan om kränkande behandling om kränkningen fortgår trots att personal samtalat med inblandade elever. Tillsynen visar därtill att det inte inkommit några anmälningar till rektorn gällande att elever anser sig ha blivit utsatta för kränkande behandling av personal på skolan, trots att skolpersonal fått uppgifter om detta från elever.

Enligt skollagen är skolpersonal skyldig att göra en anmälan till rektorn när en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling, oavsett personalens bedömning av händelsens allvarlighetsgrad eller omfattning. Skolinspektionen vill understryka att det är rektorns och huvudmannens ansvar att följa upp och se till att det finns förutsättningar för personal att fullgöra sina skyldigheter att anmäla uppgifter om kränkande behandling. Att personal på skolan inte alltid agerar och heller inte anmäler när elever upplever sig utsatta för kränkande behandling medför att rektorn och huvudmannen inte får en korrekt bild av miljön på skolan och inverkar därför negativt på möjligheten att utreda och verka för att kränkningar förhindras i fortsättningen.

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen brutit mot bestämmelserna när det gäller att personal motverkar kränkande behandling genom att agera när en elev utsätts för kränkande behandling.

Utredning av ordningsstörande beteende

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Lärare uppger att om en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse pratar lärare med de inblandade eleverna och försöker lösa situationen. Enligt lärare skrivs en incidentrapport i det fall att en situation inte går att lösa på plats. Även elevhälsan uppger att en incidentrapport görs när en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarligare förseelse. Enligt elevhälsan har det gjorts ungefär 10–12 incidentrapporter under höstterminen 2025. Elevhälsan uppger att rektorn mottar incidentrapporterna, och om en elevs beteende visar sig vara upprepat så tas eleven upp under elevhälsoteamsmöten.

Av intervju med elev- och klassrumsassistenter framgår att skolan har kännedom om de elever som har ett upprepat ordningsstörande beteende, och dessa elever diskuteras i arbetslagen och under elevgenomgångar.

Enligt elev- och klassrumsassistenter finns det åtminstone nio elever på skolan som vid upprepade tillfällen stört ordningen.

Av inkommen dokumentation inför tillsynen framgår att rektorn under det senaste läsåret startat två utredningar gällande att en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller att en elev gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse. Av intervjuer med elevhälsan och rektorn framgår att det är skolans biträdande rektor som genomför sådana utredningar. Rektorn uppger, beträffande vissa av de elever som personal har angett vid upprepade tillfällen stört ordningen, att rektorn inte har fått kännedom om att eleverna har ett upprepat ordningsstörande beteende, varför en utredning för att utreda det ordningsstörande beteendet inte har startats.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att om en elev i grundskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare. Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 7 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas. (5 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att rektorn med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende. (5 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolenhetens arbete med att utreda saken när elever vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om en elev gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse. Skolinspektionen konstaterar att personal känner till elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen, men för vilka det enligt rektorn inte startats någon utredning gällande detta. Det bekräftas även av att det enligt inkommen dokumentation endast startats två utredningar gällande upprepat ordningsstörande beteende under det senaste läsåret.

Att rektorn får kännedom om vilka elever som vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse och att rektorn ser till att elevernas upprepade ordningsstörande beteende utreds är viktigt för att identifiera de bakomliggande orsakerna till beteendet. Det är också en förutsättning för att komma fram till adekvata åtgärder som möter elevernas behov. Det framstår som särskilt angeläget att upprepat ordningsstörande beteende alltid utreds mot bakgrund av att skolenheten identifierat ordningsstörande beteende som ett hinder för elevernas upplevelse av trygghet och studiero.

Betygssättning

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framgår att det är legitimerade lärare som beslutar om betyg i respektive ämne. Enligt rektorn sker en sambedömning tillsammans med en legitimerad lärare i det fall att undervisande lärare saknar legitimation. Dock uppger rektorn att det är rektor eller biträdande rektor som signerar betygskataloger när det inte finns någon behörig lärare att tillgå på skolan i det eller de ämnen som bedrivs av icke legitimerade lärare.

Av inkommen betygskatalog för höstterminen 2024 och vårterminen 2025 framgår i flera fall att icke legitimerade lärare eller rektorn beslutat om betyg på egen hand. Exempelvis framgår av betygskatalogen för vårterminen 2025 att en icke legitimerad lärare har satt betyg i ämnet teknik för årskurs 6 på egen hand. Rektorn uppger i intervju att hen inte vet varför den icke legitimerade läraren, som bedrev undervisning vid den tidpunkt när betygen skulle sättas, inte beslutade om betyg tillsammans med en legitimerad lärare. Vidare framgår av betygskatalogen för vårterminen 2025 att rektorn har beslutat om betyg i ämnet svenska som andraspråk för årskurs 7. Rektorn uppger att den lärare som bedrev undervisning vid den tidpunkt när betygen skulle sättas är legitimerad men saknade behörighet i ämnet. Enligt rektorn hade skolan ingen behörig lärare i ämnet vid tillfället för betygssättningen, varför rektorn signerade betygskatalogen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade, ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn. (3 kap. 16 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att om fler än en lärare bedriver undervisningen vid den tidpunkt då betyg ska sättas och bara någon eller några av dessa är legitimerade, ska betyget beslutas av den eller de legitimerade lärarna. Om ett betyg är beroende av två eller flera legitimerade lärares bedömning och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av den eller de av dessa lärare som har behörighet att undervisa i det ämne som betyget avser. Om ett betyg är beroende av en bedömning av

två eller flera legitimerade lärare som är behöriga att undervisa i det ämne som betyget avser och dessa lärare inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn. Om ett betyg är beroende av en bedömning av två eller flera legitimerade lärare som inte är behöriga att undervisa i det ämne som betyget avser och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn. (6 kap. 3–4 §§ skolförordningen)

Vidare framgår av skolförordningen att bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen samt 3 och 4 §§ i detta kapitel inte gäller för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning

1. i modersmål, eller
2. som avses i 2 kap. 17 § skollagen.

Första stycket gäller bara i de fall läraren bedriver sådan undervisning som avses i samma stycke 1 eller 2. (6 kap. 5 § skolförordningen)

Av skolförordningen framgår även att om fler än en lärare bedriver sådan undervisning som avses i 5 § vid den tidpunkt då betyg ska sättas och dessa inte kan enas, ska betyget beslutas av rektorn. (6 kap. 6 § skolförordningen)

Av Skolverkets föreskrifter framgår att skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med egenhändig signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt. (4 och 7 §§ Skolverkets föreskrifter [SKOLFS 2011:123] om betygskatalog)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att skolenheten inte uppfyller författningarnas krav avseende betygssättning. Av inkomna betygskataloger för höstterminen 2024 och vårterminen 2025 framgår exempelvis att lärare som saknar legitimation i flera fall beslutat om betyg i ett ämne på egen hand. Detta är en brist i förhållande till skollagen som anger att om läraren inte är legitimerad ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad.

Därtill visar tillsynen att det är rektorn eller biträdande rektorn som sätter betyg i ett ämne i det fall att det saknas behöriga lärare på skolan. Exempelvis framgår av tillsynen att rektorn satt betyg i ämnet svenska som andraspråk i årskurs 7, trots att undervisande lärare är legitimerad. Att rektorn sätter betyg under dessa omständigheter är en brist, då rektorn ska besluta om betyg endast i de undantagsfall som anges i 3 kap. 16 § skollagen och i 6 kap. 4–6 §§ skolförordningen.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Stiftelsen Agape Norrköpings verksamhet vid Johannesskolan Norrkpg Kr Sk uppfyller inte författningarnas krav vad gäller att undervisning ges av behöriga och legitimerade lärare, fjärrundervisning, förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet samt motverka kränkande behandling, utredning av ordningsstörande beteende samt betygssättning. Det finns därför skäl att förelägga Stiftelsen Agape Norrköping att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Garanterad undervisningstid i ämnet musik

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen timplan för skolenheten framgår att eleverna i årskurs 1–9 totalt ska ges undervisning om 231 timmar per läsår i ämnet musik, vilket enligt timplanen motsvarar 96 procent av den garanterande undervisningstiden i ämnet. Av timplanen framgår vidare att skolan anordnar skolans val. Av inkommen komplettering från huvudmannen framgår att skolans timplan är baserad på 178 läsårsdagar.

Av inkomna klassscheman framgår dock att eleverna i årskurs 4–9 inte ges någon undervisning i ämnet musik. Av intervjuer med elever, lärare och rektorn framgår att eleverna inte ges någon undervisning i ämnet musik under höstterminen 2025 på grund av att läraren inte varit i tjänst. Enligt lärare ska eleverna i stället ges dubbelt så mycket undervisning i ämnet musik under vårterminen 2026, vilket bekräftas av rektorn. Rektorn uppger att skolan har en planering för det fall att ordinarie lärare inte är tillbaka i tjänst under vårterminen 2026.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta ämnena bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterande ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik. Härutöver ska det som ämnen finnas moderna språk som ska erbjudas

varje elev inom ramen för språkval och, för elever som ska erbjudas modersmålsundervisning, modersmål. (10 kap. 4 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att den totala undervisningstiden för varje elev i grundskolan ska vara minst 6 890 timmar. Det framgår även att regeringen får meddela föreskrifter om fördelning av undervisningstiden (timplan). (10 kap. 5 § skollagen)

Av skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1. Av bilaga 1 till skolförordningen framgår den minsta garanterade undervisningstiden i timmar per stadium och ämne. Huvudmannen beslutar efter förslag av rektorn om fördelning mellan årskurserna av undervisningstiden. (9 kap. 3–4 §§ skolförordningen och bilaga 1 till skolförordningen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen brutit mot bestämmelserna när det gäller att ge eleverna garanterad undervisningstid i ämnet musik. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra studietid

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och av intervju med lärare framgår att eleverna i årskurs 4–9 ges möjlighet att delta i undervisning i form av extra studietid till en omfattning om två timmar per vecka.

Av inkomna klassscheman framgår att de elever i årskurs 6 som har modersmålsundervisning inte har möjlighet att ta del av hela den extra studietiden på tisdagar eftersom modersmålsundervisningen äger rum delvis under samma tid, vilket bekräftas i intervjuer med rektorn och lärare. Av klassscheman framgår att den extra studietiden på tisdagar pågår mellan klockan 14:05-15:20 och att modersmålsundervisningen pågår mellan klockan 14:05-14:45.

Av inkomna synpunkter på tjänsteanteckning framgår att de elever i årskurs 6 som går miste om 45 minuter extra studietid på tisdagar på grund av att modersmålsundervisningen pågår samtidigt, har möjlighet att delta i den extra studietiden på torsdagar tillsammans med elever i årskurs 7–9.

Rättslig reglering

Elever i årskurs 4–9 ska erbjudas att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid. Erbjudandet ska omfatta minst två timmar per vecka.

Undervisningen ska anordnas under eller i direkt anslutning till skoldagen vid den skolenhet eleven tillhör. (10 kap. 5 a skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen brutit mot bestämmelserna när det gäller att erbjuda eleverna i årskurs 4–9 att frivilligt delta i undervisning i form av extra studietid till en omfattning om två timmar per vecka. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd

Av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn framgår att lärare gör en anmälan till rektorn i det fall att lärare befärar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att eleven getts extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Enligt lärare, elevhälsan och rektorn görs en anmälan till rektorn om behov av utredning av särskilt stöd genom att läraren skickar ett mejl till elevhälsoteamet, där även rektorn ingår. Vidare framgår av intervjuer med lärare, elevhälsan och rektorn att elever som befäras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, också identifieras under elevgenomgångar som sker en gång per termin. Rektorn uppger att det även då görs en anmälan till rektorn.

Lärare, elevhälsan och rektorn uppger att det gjorts en anmälan till rektorn om behov av utredning av särskilt stöd för samtliga elever som de befärar inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar.

Av intervju med lärare framgår att det alltid startas en utredning av en elevs behov av särskilt stöd efter en anmälan till rektorn.

Vidare framgår av intervju med elevhälsan att skolan även startar en utredning om behov av särskilt stöd om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Beslut om anpassad studiegång

Av granskade åtgärdsprogram med tillhörande utredningar om behov av särskilt stöd samt separata beslut om anpassad studiegång framgår vilka ämnen eleverna ges undervisning i samt vilka dagar och tider eleverna går i skolan.

Rättslig reglering

Anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Av skollagen framgår vidare att samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. (3 kap. 7 § skollagen)

Beslut om anpassad studiegång

Av skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, anpassade grundskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. (3 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen brutit mot bestämmelserna när det gäller anmälan och utredning av elevers behov av särskilt stöd samt beslut om anpassad studiegång. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Studieron på skolan

Av intervjuer med elever framgår att vissa elever upplever att studieron varierar beroende på ämne och vilken lärare som bedriver undervisningen medan andra elever upplever att studieron inte alls är bra. Elever i

lågstadiet uppger att studieron är mindre god inledningsvis av vissa lektioner då elever fortfarande tänker att det är rast när de går in i klassrummet. Dock uppger elever att lärare säger till när det inte är god studiero. Elever i en specifik klass i mellanstadiet uppger att studieron inte är bra, och att det inte spelar någon roll vilket ämne elever undervisas i. Att det finns problem med studieron i den specifika klassen bekräftas också av Skolinspektionens lektionsobservationer där det framgår att elever pratar om annat med varandra och inte lyssnar på lärarens instruktioner, att elever ropar rakt ut eller skriker och att elever rör sig omkring i klassrummet.

Elever i en specifik klass i högstadiet uppger att studieron inte är bra, och enligt elever beror det på att elever pratar eller gör ljud ifrån sig. Elever uppger att det har förekommit att elever stört studieron så pass mycket att läraren fick ställa in ett prov. I den andra klassen i högstadiet uppger elever att studieron varierar beroende på vilken lärare som bedriver undervisningen. Enligt elever kan det bli mycket ljud i klassrummet och elever uttrycker svordomar på andra språk än svenska. Vidare uppger elever att det också förekommer att elever bråkar med läraren i klassrummet, vilket gör att övriga elever inte kan koncentrera sig. Enligt elever sker detta när lärare försöker säga till när elever stör studieron. Elever i högstadiet uppger att det också förekommer att en enskild lärare skriker på eleverna.

Av intervju med lärare framgår att studieron i mellan- och högstadiet varierar beroende på ämne och undervisande lärare. Enligt lärare kan eleverna i en specifik klass i mellanstadiet arbeta på lektionerna, trots att det är högljutt, men att studieron påverkas beroende på ledarskapet i klassrummet. Gällande en specifik klass i högstadiet uppger lärare att två årskurser vid höstterminens start blev en klass, och att eleverna hittills inte lärt känna varandra tillräckligt. Enligt lärare finns det flera elever i klassen som har svårt att undervisas i helklass, och eleverna är beroende av en tydlig lektionsstruktur.

Av intervju med elev- och klassrumsassistenter framgår att studieron är sämre i högstadiet än i låg- och mellanstadiet. Bristande studiero handlar enligt elev- och klassrumsassistenter om att elever pratar, ställer sig upp och går ut ur klassrummet eller att elever ute i korridorer sparkar och slår i dörrar och stör andra lektioner. I en specifik klass i mellanstadiet uppger elev- och klassrumsassistenter att eleverna har god studiero fram till lunch men att studieron efter lunch kan variera då elever är trötta. Enligt elev- och klassrumsassistenter är det främst några få individer som återkommande stör på lektionen.

Förebyggande arbete för att skapa studiero

Av intervjuer med rektorn och lärare framgår att elevernas upplevelse av studiero har följts upp genom att eleverna under vårterminen 2025 har fått besvara skolenkäten. Enligt rektorn har skolenheten inte genomfört några egna enkäter om studiero under de senaste åren, men kommer under höstterminen 2025 att genomföra regelbundna enkäter om studiero där eleverna får besvara frågor om studiero per ämne. Enligt rektorn kommer skolan genomföra enkäter månatligen som sedan analyseras och utvärderas för att se om det blir någon skillnad. Rektorn uppger att detta kommer ske då situationen med studieron har eskalerat i högstadiet under innevarande termin. Vidare framgår av intervju med lärare att skolan också följer upp elevernas upplevelse av studiero genom utvecklingssamtal där vårdnadshavare närvarar, vid mentorssamtal med elever, under mentorstid och att elever själva söker upp lärare.

Enligt lärare har personal på skolan under arbetsplatsträffar försökt förstå vad resultatet av enkäterna beror på, och vad skolan kan göra för att förbättra studieron. Gällande vad resultat av uppföljningen av elevernas upplevelse av studiero har visat uppger lärare att eleverna har svarat lågt i enkäter om frågor avseende studiero. Enligt lärare beror det på att elever har en uppfattning att det måste vara knäpptyst i klassrummet för att det ska vara studiero. Dock framgår av intervju med rektorn att en analys av resultatet av elevernas upplevelse av studiero inte har gjorts utifrån den situation som råder under höstterminen 2025.

Av skolans systematiska kvalitetsrapport för läsåret 2024/25 framgår att studiero är ett identifierat utvecklingsområde utifrån elevenkäten som besvarades under vårterminen 2025. Bland annat framgår att skolan behöver fortsätta arbeta med ledarskapet i klassrummet och ledning och stimulans.

Av intervjuer med elevhälsan, lärare och rektorn framgår att ett identifierat hinder som påverkar studieron är ledarskapet i klassrummet. Enligt lärare arbetar inte alla lärare på skolan likvärdigt med skolans gemensamma lektionsstrukturer, och lärare är olika skickliga i arbetet med att bibehålla studiero i klassrummet.

Enligt lärare är ett annat identifierat hinder som påverkar studieron att många elever har så stora svårigheter att de inte klarar av att undervisas i klassrumsmiljö, och lärare uppger att de inte själva räcker till i klassrummet.

Vidare uppger rektorn att ett annat identifierat hinder för elevernas upplevelse av både trygghet och studiero är att det finns enskilda elever som vid upprepade tillfällen stör studieron. Enligt elevhälsan samarbetar skolan med vårdnadshavare när elever betar sig ordningsstörande. Rektorn

uppgger att skolan också arbetar med disciplinära åtgärder, som ibland ger effekt för enskilda elever. Dock uppgger rektorn att eleverna fort återgår till ett ordningsstörande beteende, och att det påverkar studieron för resterande elever i klassrummet.

Av skolans plan mot kränkande behandling för läsåret 2024/25 samt av intervjuer med lärare och rektorn framgår att skolan har arbetat med undervisningsskicklighet i praktiken (USiP) under föregående läsår. I arbetet ingår fortbildning, lektionsobservationer och analys av undervisningskvalitet både på individuell och kollektiv nivå. Enligt rektorn genomförs även under innevarande termin lektionsobservationer av två externa aktörer där lärare bland annat får feedback avseende undervisningsskicklighet. Enligt rektorn arbetar skolan utifrån metoden "magiska sjuan" som handlar om att skapa en tydlig lektionsstruktur. Lärare uppgger att de under föregående läsår även fick en utbildning kring hur lärarna ska arbeta med lektionsstruktur.

Enligt rektorn har skolan tillsatt elev- och klassrumsassistenter men enligt rektorn hjälper det inte alltid att sätta in fler vuxna i klassrummet. Rektorn uppgger att skolan behöver arbeta mer med relationen mellan elev och lärare.

Vad gäller rektorns förutsättningar att bedriva ett förebyggande arbete för att skapa studiero uppgger rektorn att hen anser sig ha fått tillräckliga förutsättningar och resurser av huvudmannen i detta arbete. Enligt rektorn kommer skolan exempelvis skapa en liten resursgrupp för elever som behöver undervisas i ett mindre sammanhang.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att varje huvudman inom skolväsendet på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt ska planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen (4 kap. 3 § skollagen)

Vidare framgår av skollagen att sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på skolenhetsnivå. Kvalitetsarbetet på enhetsnivå ska genomföras under medverkan av lärare, övrig personal och elever. Elevernas vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta i arbetet. Rektorn är ansvarig för att ett sådant kvalitetsarbete genomförs. (4 kap. 4 § skollagen)

Av skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där undervisningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen.

Huvudmannen ska säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa studiero. (5 kap. 3 § skollagen)

Av förarbetena till skollagen framgår, utöver vad som angetts under avsnittet Förebyggande och åtgärdande arbete för att skapa trygghet och motverka kränkande behandling, att studiero är nära sammankopplat med undervisningens kvalitet. För att undervisningen ska ge eleverna goda förutsättningar till lärande behöver den vara välplanerad och välstrukturerad så att det tydligt framgår för eleverna vad de ska göra och varför. För att eleverna ska hålla fokus på det som är syftet med undervisningen bör den vara differentierad och varierad. Det ska vidare finnas tillgång till stöd och stimulans. I arbetet för studiero är det även betydelsefullt att läraren har ett tydligt ledarskap och tar ansvar för ordningen i klassrummet. Lärare kan dock inte lämnas ensamma i detta. Om ansvaret i praktiken enbart ligger på de enskilda lärarna finns det risk för att studieron kommer att variera inom samma skola (prop. 2021/22:160 s. 41).

Av förarbetena framgår vidare att ett långsiktigt och förebyggande arbete med att skapa en god lärmiljö för eleverna är det viktigaste för att säkerställa både trygghet och studiero. Utan ett förebyggande arbete riskerar skolor att fastna i ett reaktivt och åtgärdande arbete där problemen ständigt återkommer. Lärarnas tid och kraft går då åt till att hantera ordningsstörningar i undervisningen, i stället för att skolan genom ett förebyggande arbete ger förutsättningar för alla elever att vara fokuserade på lärande. (prop. 2021/22:160 s. 38)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att huvudmannen brutit mot bestämmelserna när det gäller att det bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa studiero vid skolenheten. Av tillsynen framgår bland annat att det bedrivs ett visst förebyggande arbete för att skapa studiero genom att skolenheten från och med innevarande termin följer upp elevernas upplevelse av studiero, att skolenheten identifierat hinder för studiero samt vidtagit åtgärder kopplade till identifierade hinder. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Att det bedrivs ett förebyggande arbete för att skapa studiero innebär inte alltid att det faktiskt råder studiero för eleverna under lektionerna. Skolinspektionen vill därför understryka vikten av att det förebyggande arbetet bedrivs på ett sådant sätt att det faktiskt tillförsäkrar eleverna en undervisning som präglas av studiero. Som framgår ovan i detta beslut finns brister kopplat till att utreda när en elev vid upprepade tillfällen stört ordningen. Att en elevs upprepade ordningsstörande beteende utreds och skolan därigenom tar reda på de bakomliggande orsakerna till elevens

beteende samt vidtar adekvata åtgärder som möter elevens behov är en avgörande del i arbetet med att tillförsäkra eleverna studiero.

X Kajsa Holmqvist Risto

Beslutsfattare

Signerat av: Kajsa Holmqvist Risto

X Victoria Eriksson

Föredragande

Signerat av: Victoria Eriksson